

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

**Podsumowanie warsztatu „Rola Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER (GTL) w kształtowaniu planów operacyjnych oraz Planu działania KSOW 2014-2020”
Posiedzenie Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER
4 marca 2016 r. (8.30 -12.00)**

Warsztat p.n. ”Rola Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER w kształtowaniu planów operacyjnych oraz Planu działania KSOW 2014-2020” miał na celu określenie:

- roli GTL w wyborze projektów do planu operacyjnego na poziomie krajowym,
- umocowanie GTL w procesie tworzenia i opiniowania realizacji planów operacyjnych.

Uczestnikami warsztatu byli członkowie GTL. W warsztatach wzięły udział także Dyrektor Biura Pomocy Technicznej MRiRW Pan Krzysztof Rodzik oraz przedstawiciele JC KSOW.

Wstępem do części warsztatowej były dwie prezentacje:

- Analiza projektu Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017” (*Joanna Pręgowska - Biuro Pomocy Technicznej*),
- Proces tworzenia planu operacyjnego KSOW (*Beata Szybińska - Jednostka Centralna KSOW*).

Prezentacje miały na celu wprowadzenie uczestników do części warsztatowej i przekazanie informacji umożliwiających podjęcie pracy w grupach.

W tej części pytania uczestników dotyczyły zlecenia zadań wykonawcom Planu operacyjnego 2016-2017 na poziomie Jednostek Regionalnych – czy można zlecać pomimo braku uchwalenia Planu przez GR KSOW oraz formuły zlecenia zadań w ramach planów operacyjnych KSOW – czy można zlecać zadania wnioskodawcom z pominięciem Ustawy o finansach publicznych. Przedstawiciele Samorządów Województw podkreślili, iż optymalną formą byłoby finansowanie zadań w formie dotacji.

Moderatorzy wprowadzili w charakter prac w grupach dyskusyjnych - praca w podziale na dwie grupy złożone z przedstawicieli SW, LGD, MRiRW, Jednostki Centralnej KSOW. Najważniejsze wnioski zostały zapisane na flipczartach.

1.Rola GTL w wyborze projektów do planu operacyjnego na poziomie krajowym / grupa moderowana przez Ryszarda Kamińskiego/

Pytania:

- w jaki sposób GTL może włączyć się w tworzenie założeń planu operacyjnego (np. pod kątem badania potrzeb LGD, tak by stanowiły podstawę do ogłaszania konkursu na projekty)?
- w ocenę wyboru projektów do planu operacyjnego?
- w jakim stopniu ocena GTL ma być wiążąca dla procedury wyboru projektów kierowanych do LGD?
- czy obecne kryteria wyboru projektów są wystarczające dla wyłonienia projektów najlepiej wspierających LGD?
- jakimi obszarami tematycznymi wsparcia najbardziej zainteresowane są LGD obecnie / w przyszłości i co powinno być wspierane z poziomu centralnego i regionalnych?

Główne wnioski uczestników:

- najdalej idący głos uczestników poddawał pod wątpliwość konieczność organizowania konkursów wyboru projektów na działania wspierane przez KSOW.
- w przypadku działań planu operacyjnego KSOW wspierających LGD, rola GTL winna przede wszystkim polegać na rzetelnej analizie potrzeb oraz wybraniu spośród wielu z nich tych, które można zaspokoić poprzez działania na poziomie centralnym. Przywoływanym przykładem takich działań były ogólnopolskie spotkania LGD (coroczne lub minimum co dwa lata). Zdaniem uczestników grupy roboczej, trudno czekać, aż któryś z potencjalnych projektodawców zdecyduje się złożyć projekt na

organizację takiego spotkania i będzie on wystarczająco dobry, aby wygrać konkurencję z innymi z zupełnie innych obszarów tematycznych (np. ogólnopolskie wystawy zwierząt). GTL winna, więc określić tego typu potrzeby, oraz sposób ich zaspokajania (np. organizacji imprezy). Dalej już samo wykonanie tego przedsięwzięcia można realizować wybierając wykonawców w trybie konkurencyjnym (na zasadzie, który z nich przedstawić najlepszą koncepcję realizacji przedsięwzięcia),

- zadanie GTL polegać powinno na określeniu obszarów merytorycznych oraz kryteriów wyboru projektów (jeżeli pozostanie obecnie obowiązujący tryb),
- zadaniem GTL winno być również rekomendowanie standardu usługi finansowanej w ramach planu operacyjnego KSOW – dotychczas wielokrotnie np. podwyższony standard hotelu uniemożliwił zorganizowanie działań bezpośrednio w środowisku wiejskim,
- ostatnim istotnym i długo dyskutowanym zagadnieniem był tryb przekazywania środków partnerom (w formie dotacji). Tu rozmowa odbywała się głównie pomiędzy Biurem Pomocy Technicznej a przedstawicielami Samorządów Województw. Ostatecznie ustalono pilną potrzebę wyjaśnienia trybu przekazywania środków w odrębnej dyskusji.

2. Umocowanie GTL w procesie tworzenia i opiniowania realizacji planów operacyjnych / grupa moderowana przez Irenę Krukowską – Szopę/

Pytania:

- w jaki sposób umocować GTL w procesie tworzenia i opiniowania planów (np. poprzez podobne umocowanie jak Grupę tematyczną ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich)?
- jaką rolę może odgrywać GTL w opiniowaniu realizacji planów/ sprawozdań z planów operacyjnych?
- w jaki sposób GTL może wykorzystać instrumenty sprawozdawczości i monitorowania planu operacyjnego KSOW oraz monitoringu PROW w zakresie inicjatywy LEADER do doskonalenia wdrażania podejścia Leader?
- czy rola GTL ma się koncentrować tylko na działaniach KSOW związanych z LGD, czy też innych działaniach sieci?
- jakimi obszarami tematycznymi wsparcia najbardziej zainteresowane są LGD obecnie / w przyszłości i co powinno być wspierane z poziomu centralnego i regionalnych?

Główne wnioski uczestników:

- pożądane byłoby wydzielenie środków na poziomie centralnym na działania adresowane dla LGD,
- Jednostki Regionalne KSOW powinny dysponować środkami tak, jak do tej pory, czyli bez podziału na poszczególne działania, gdyż to umożliwi bardziej elastyczne podejście do zarządzania środkami KSOW na poziomie regionu,
- konieczne jest udrożnienie komunikacji pomiędzy JC i JR tak, aby oba poziomy uzupełniały się działaniami i uzyskały efekt synergii. Wymaga to dookreślenia działań na poziomie centralnym, które powinny wynikać z potrzeb wdrożeniowych inicjatywy LEADER i potrzeb LGD i mieć charakter krajowy i systemowy,
- proponowane działania systemowe na poziomie centralnym wynikające z potrzeb LGD:
 - wymiana doświadczeń, poszukiwanie dobrych praktyk, innowacji na poziomie kraju, UE, a także krajów trzecich,
 - system jednolitych szkoleń kierowanych do LGD oraz SW w całym kraju na podstawie zidentyfikowanych potrzeb przez GTL,
 - wykorzystywanie danych monitoringowych oraz sprawozdań z realizacji planów KSOW do usprawniania wdrażania poprzez rekomendacje GTL dla KSOW i podejścia LEADER,
 - wspólna promocja, budowanie pozytywnego wizerunku LGD i podejścia LEADER/RLKS na poziomie krajowym,
 - poszukiwanie międzynarodowych partnerów do projektów współpracy,
- umocowanie GTL w procesie decyzyjnym:
 - przyznanie GTL prawa do wnoszenia propozycji operacji własnych lub zmian do planu operacyjnego, tak jak IZ, JC, JR i umocowanie GTL jako struktury KSOW,
 - opiniowanie kryteriów wyboru projektów do planu operacyjnego KSOW,
 - Grupa Robocza ds. KSOW oraz Grupa RLKS przy KM PROW powinna zasięgać opinii GTL przy podejmowaniu decyzji dotyczących LEADER/RLKS,
 - GTL otrzyma prawo do wnoszenia rekomendacji do formularzy informacji okresowych i sprawozdań z planów operacyjnych oraz uwag do informacji i sprawozdań przedkładanych GR ds. KSOW do akceptacji,
- proponowane dodatkowe kryteria wyboru projektów kierowanych do LGD:

- dodatkowe kryteria wyboru projektów kierowanych do LGD (działanie 4) tworzone na podstawie potrzeb LGD np. uzasadnienie potrzeby realizacji projektu poprzez przeprowadzenie konsultacji z LGD (m.in. sieci regionalne, Polska Sieć Leader),
- osiągnięcie wymiernych rezultatów.

Rekomendacje uczestników oraz podsumowanie warsztatu:

- **postuluje się** wydzielenie środków na działania dedykowane LGD w ramach puli środków planu operacyjnego KSOW,
- określenie ważności tematów dla LGD w oparciu o planowanie strategiczne GTL, Biura Pomocy Technicznej i JC,
- określenie tematów lub zadań kluczowych dla rozwoju LGD i RLKS w Polsce jak np. ogólnopolskie spotkania przedstawicieli LGD i zapewnienie dla nich finansowania w ramach działań KSOW,
- zapewnienie lepszego zaplanowania zadań dla LGD na poziomie regionalnym z większym zaangażowaniem LGD w konsultacje zadań. Same zadania nie powinny służyć pojedynczym LGD, ale wspierać większość partnerstw w regionie w sposób systemowy,
- wprowadzenie zmian poprzez zmianę Rozporządzenia MRiRW w sprawie funkcjonowania krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 w zakresie praw i obowiązków podmiotów tworzących strukturę KSOW w opracowaniu planu działania,
- poprzez zmianę uchwały o powołaniu GTL w zakresie zadań grupy i wskazanie dodatkowych zadań wynikających z powyższych propozycji.

Na podstawie wniosków wypracowanych w trakcie warsztatu, GTL przygotowuje stanowisko dla GR ds. KSOW oraz MRiRW.

Opracowanie podsumowania: Irena Krukowska-Szopa, Ryszard Kamiński